

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ANAYASA VE ADALET

KOMİSYONLARI ÜYELERİNDEN

KURULU KARMA KOMİSYON

TUTANAK DERGİSİ

—●—
1'inci Toplantı

11 Kasım 2021 Perşembe

—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

Sayfa

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II. -- KARMA KOMİSYONLAR

A)GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adayları seçiminin yapılması sürecine ilişkin görüşme

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Bekir Bozdağ'ın, avukatlar arasında başvurusu olan Arzu Sonsuz'un sağlık sebebiyle aday adaylığından çekildiğine ilişkin açıklaması

IV.- ALT KOMİSYON

1.-Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçimiyle ilgili olarak alt komisyon kurulması

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONLARI ÜYELERİNDEN KURULU
KARMA KOMİSYON

1'inci Toplantı
11 Kasım 2021 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon saat 11.11'de açıldı.

Komisyon, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesine göre, boşalan 1 HSK üyeliği için 3 adayı belirlemek üzere toplandı.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adayları seçiminin yapılması sürecine ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon Başkanı Bekir Bozdağ, avukatlar arasında başvurusu olan Arzu Sonsuz'un sağlık sebebiyle aday adaylığından çekildiğine ilişkin açıklama yaptı.

5 kişiden oluşan bir alt komisyon kurulması; kurulacak alt komisyonun çalışmalarında tam tutanak tutulması; ihtiyaç duyulması hâlinde çalışma konusuyla ilgili olarak karma komisyon adına yazışma yapabilmeye yetkili kılınması; aday adaylarının ilan duyurusunda ve mevzuatta ön görülen başvuru şartlarını taşıyıp taşımadıklarının tespit edilmesi ve seçim evrakının hazırlanması; alt komisyon raporunun 16 Kasım 2021 saat 12.00'ye kadar Karma Komisyon Başkanlığına sunulması için süre verilmesi kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 11.46'da toplantıya son verildi.

11 Kasım 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.11

BAŞKAN: Bekir BOZDAĞ (Yozgat)

BAŞKAN VEKİLİ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

SÖZCÜ: Emine ZEYBEK (Kocaeli)

KÂTİP: Zeynep GÜL YILMAZ (Mersin)

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Karma Komisyonumuzun değerli üyeleri, toplantımıza teşrif eden çok değerli katılımcılar, basınımızın kıymetli mensupları; bugün Anayasa ve Adalet Komisyonu üyelerinden kurulu Karma Komisyonumuz Anayasa’nın 159’uncu maddesine göre boşalan 1 HSK üyeliği için 3 adayı belirlemek maksadıyla toplanmıştır.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Karma Komisyonun 27’nci Yasama Döneminin 5’inci Toplantısını açıyorum. (*)

Sözlerimin başında, Karma Komisyonun her bir üyesini şahsım ve Komisyon Divanı adına saygıyla selamlıyorum.

II. -- KARMA KOMİSYONLAR

A)GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 159’uncu maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adayları seçiminin yapılması sürecine ilişkin görüşme

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Bu toplantımızın çağrı gündemini 8 Kasım 2021 Pazartesi günü sizlere yazılı olarak tebliğ etmeye başladık ve ayrıca TBMM uzantılı resmi e-posta adresinize de gönderdik.

Gündemimiz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 159’uncu maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Kurulu boşalan üyeliği için 3 aday seçiminin yapılmasıdır.

Öncelikle, izninizle, Meclis Başkanlığının 5 Kasım 2021 tarihinde Karma Komisyon Başkanlığına havale ettiği yazısını okutacağım ve akabinde söz almak isteyen sayın üyelerimize sırasıyla söz vereceğim.

Şimdi, Başkanlığın yazısını okutuyorum:

5/11/2021

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Başkanlığına

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 159’uncu maddesi ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu’nun 18, 20 ve 27’nci maddeleri gereğince Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gerçekleştirilecek bir (1) üyelik seçimi için 29/10/2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan ilanı üzerine öğretim üyelerinden 4 ve avukatlardan 22 kişi olmak üzere Başkanlığımıza başvuruda bulunan toplam 26 aday adayı listesi ve belgeleri ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Değerli Komisyon üyeleri, bilindiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen 7 HSK üyesinden 3 üye Yargıtay üyeleri arasından, 1 üye Danıştay üyeleri arasından, 3 üye de yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilecektir. Öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilen üyelerden en az 1'inin öğretim üyesi ve en az 1'inin de avukat olması zorunludur. 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 27'nci maddesi gereğince, Kurul üyeliğinin ölüm, emeklilik, istifa ve benzeri nedenlerle boşalması hâlinde durum, ilgisine göre Cumhurbaşkanlığına veya Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına derhâl bildirilir ve boşalmayı takip eden otuz gün içinde yeni üye seçimi yapılır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecek HSK üyeliği için ilana çıkmış ve öngörülen süre içinde 22 avukat, 4 öğretim üyesi olmak üzere toplam 26 aday adayı başvuruda bulunmuştur. Hâlihazırda bu aday adaylarına ait TBMM Başkanlığı ilan duyurusunda belirtilen evrak Karma Komisyon Başkanlığımızın uhdesinde bulunmakta olup tüm üyelerimizin incelemesine açıktır.

Bugün hep birlikte yapacağımız müzakere ve alacağımız kararlarla konuyu ilerleteceğiz ve nihayetinde, Komisyonumuzun kararıyla HSK üyeliği aday adayları arasından boşalan 1 üyelik için, 1 aday seçimi için 3 adayı birlikte kararlaştırarak Genel Kurula göndermiş olacağız.

Ben, basın mensuplarına aldıkları görüntüler için teşekkür ediyorum. Bundan sonraki çalışmada bize izin verilerse -görüntülü basın için söylüyorum- kendilerine teşekkür ederim, kolaylıklar diliyorum.

Ben, şimdi Komisyon üyelerimize söz vermek istiyorum. Bu müzakereyle ilgili söz almak isteyen üyelerimize sırasıyla söz vereceğim. Sonuçta, bir karara ulaşacağız. Sözü Komisyon üyelerimize bırakıyorum.

Söz almak isteyen?

Meral Hanım, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, daha önce HSK seçimlerine dair yine Karma Komisyon çalışmaları olmuştu, biz alt komisyona da üye vermiştik fakat o çalışmalar sonucunda partimiz dışında 4 siyasi partinin mutabakat içinde bir seçim gerçekleştirdiğini hatırlatmak isterim. Bu mutabakat neydi? 4 üye Cumhuriyet İttifakı'na, 3 üye Millet İttifakı'na olmak üzere; hatta 2 MHP, 2 AK PARTİ, 2 İYİ Parti, 1 CHP olmak üzere bir mutabakat vardı ve Halkların Demokratik Partisi bu mutabakatın hiçbir yerinde olmadığını, olmayacağımızı, Komisyon seçimlerinden çekildiğimizi olarak ifade etmiştik. Sayın Başkanın ve Divanın da bilgisi dâhilindedir.

Şimdi, Anayasa 159'a göre nasıl seçim olacağı aslında anayasal olarak tarif edilmiştir; siz de ifade ettiniz: “Komisyon her bir üyelik için üç aday, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır.” Yani kuraya kadar giden bir süreç var. Anayasa koyucu bu düzenlemeyi yaparken şüphesiz HSK'nin yapısı, yargı tarafsızlığı ve bağımsızlığının önemi, HSK'nin yargı üzerindeki etkisi ve sonuçlarını bütün ayrıntılarıyla tartışarak yargı tarafsızlığı ve bağımsızlığına halel gelmemesi... Ve neticede, kuraya değin ayrıntılarıyla tarif

edilmiş bir anayasal düzenlemeyle karşı karşıyayız. Fakat biz şu anda HSK'nin içinde bulunduğu durumu, yargı tarafsızlığı ve bağımsızlığına dair almış olduğu kararları, bu konudaki şaibeleri aslında çok uzun anlatabiliriz ama gerek yok, bu Komisyonun sonuçta toplanma amacı HSK'ye üye seçmek. Ama şunu da görüyoruz: Bugün bir üye seçimi olmayacak, bir mutabakatla belki bir alt komisyon kurulacak ya da alt komisyona gerek duyulmadan burada daha önce yapılan görüşmeler neticesinde bir karara varılacak. Yani en son Kobani davasında HSK'nin bir hâkimi, başkanı, mahkeme başkanını görevden aldığını da burada not olarak tarihe geçsin diye söylüyorum. Hatta bugün merkezî hukuk komisyonumuz bu konuda gerekli suç duyurusunu da yine HSK'ye yapacak yani daha doğrusu, buna dair şikâyetini HSK'ye yapacak. Buna dair, Türkiye'de maalesef yargı tarafsızlığının ve bağımsızlığının olmadığını, hatta bu mutabakatla tabuta son çivinin de çakılacağını maalesef üzülererek belirtmek istiyorum. Neden bunları söylüyorum? Anayasa liyakati öngörür. Yargı liyakat öncelikli çalışmak zorundadır yani hukukçu, objektif kurallara göre, hiç kimsenin tarafında olmadan, tamamen bağımsız, kendi özgür iradesiyle bir karar vermelidir; olması gereken budur, hukuk devleti ilkesi bunu gerektirir. Yargının hiçbir yere bağlı olmadan üçüncü güç olarak kuvvetler ayrılığı temelinde görevini yapabilmesi yine buna bağlıdır. Fakat şu anda, mesela neden seçim yapıyoruz? Hamit Kocabey -MHP'nin önerdiği bir üyeydi- istifa etti. Neden istifa etti, bilmiyoruz.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Emekliliğini istedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, bizim elimizdeki veriler istifa ettiği yönünde.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Resmî bilgi emeklilik...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Resmî bilgi elimde yok, resmî veri ama kamuoyunda bu konuda çokça tartışma yaşandı. Hatta biz Genel Kurulda bunu sorduk ilgililere de: “Hamit Kocabey neden istifa etti?” Bu kadar kısa süre sonra, kısa süre içinde, HSK üyeliği gibi bir üyeliğe seçilip sonradan “Genel Başkanımız Sayın Bahçeli'yle yaptığımız istişare sonucu istifa ettim.” diye bir açıklama kamuoyuna yansıdı. Fotoğraflar da var, hanı, gerek yok bunu göstermeye, kamuoyuna yansıdı. Sonra oğluyla ilgili, avukatlığıyla ilgili, uyuşturucuyla ilgili çokça haber yapıldı; onlara da girmeyeceğim. Benim burada işaret etmek istediğim şey, HSK Üst Kurul üyesinin bu şekilde istifası ve kamuoyuna hiçbir açıklama yapılmamış olması. Yani HSK üyeleri bize bağlı olarak seçilmemeli, herhangi bir partiye... Ben, partimizi de kastederek söylüyorum. Bir partiye bağlı, o partinin ilkelerini benimseyen, o partinin genel başkanlarına hizmet sunan, amade olan bir tutumla HSK üyeliği bağdaşmaz bir kere. Bu, Anayasa koyucunun temel iradesidir ve yargı tarafsızlığının, bağımsızlığının da neticesidir.

Yani Sayın Başkan, siz çok deneyimli bir siyasetçisiniz, geçmişte Türkiye'nin Adalet Bakanlığını da yaptınız. Türkiye Büyük Millet Meclisinde üst kurullara seçim yapılır; mesela RTÜK gibi, mesela son Kişisel Verileri Koruma Kurulu gibi, orada partilerin kontenjanı olur, kontenjana göre bir centilmenlik -tırnak içinde- kuralıyla hepimiz diğer partinin adayına oy veririz çünkü RTÜK'te partilerin temsilcileri vardır. Kişisel Verileri Koruma Kurulunda yine parti temsilcileri vardır ama HSK böyle bir kurul değildir. HSK'de eğer Anayasa koyucu partilerin temsilcilerinin yer alması gerektiğini öngörseydi, kuraya kadar varan bir seçim sistemi öngörmezdi. Burada bir yarış istiyor yani bu koşullara uygun hukukçuların müracaatını ve neticesinde, bir seçim öngörüyor. Bizim gördüğümüz, HSK'nin bağımsız bir kurul olması gerektiği tartışma dışıdır. Kontenjan usulüyle kesinlikle doldurulamaz HSK üyeliği. Yani bu, bağımsızlığın ve tarafsızlığın dibine dinamit koymak anlamına gelir ve açıkçası, bu konuda Türkiye yurttaşlarına da bizim hesap vermek gibi bir sorumluluğumuz var. Ve partiler arasında, 4 parti arasında yapılan ittifak ve mutabakat neticesinde Anayasa uygulanmıyor. Şu anda, Anayasa ve Adalet Komisyonu üyeleri olarak -ben Anayasa Komisyonu üyesiyim- biz el birliğiyle -biz bu el birliğinin içinde olmayacağız- Anayasa'yı lağvediyoruz, Anayasa'yı tanımıyoruz aslında. Bu mutabakat,

Anayasa'yı tanımamaktır. Bu nedenle, biz bu mutabakatın içinde yokuz. Doğru, 26 aday var. Yani 1 istifa var, bu istifanın sonrasındaki depremi, tartışmaları bir tarafa bırakarak söylüyorum. Bir tarafa bırakarak derken şunu kast ediyorum: İlgiilenmiyoruz, ilgi alanımız dışındadır demiyorum ama bugün Türkiye'nin aydınlığa çıkması, demokrasiye yol alması için HSK en temel kurumlardan biridir, yargı en temel kurumlardan biridir; kuvvetler ayrılığı olmadan bir ülkede demokrasi olamaz, hukuk devleti ilkesi kesinlikle yaşama geçirilemez.

Adalet ve Kalkınma Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve İYİ Partinin bu konuda yani "1 üyelik bize, 1 üyelik size" usulünün kesinlikle Anayasa'yı bilerek ve isteyerek çiğnemek olduğunu, halka bu konuda gerçekleri söyleme sorumluluğunun göz ardı edildiğini ve bizim bu mutabakatta olmadığımızı, bu nedenle Komisyon toplantılarından çekileceğimizi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Ben teşekkür ediyorum.

Yalnız burada bir hususla ilgili kanaatimi paylaşmak isterim. Anayasa uzlaşmayı menetmez, Anayasa'nın hiçbir maddesi uzlaşmayı menetmez. Karar nisapları konusunda nitelikli çoğunluk araması, esasında Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerini uzlaşmaya teşvik etmek, hatta zorlamak içindir. Uzlaşırlarsa mesele yok ama uzlaşmazsa bu karar nisapları ihtilafın çözüm yolu olarak da öngörülüyor. Uzlaşma oldu; güzel. Hep bir araya geldik, anlaştık, oy birliğiyle karar aldık; bu güzel bir şey, Anayasa zaten buna zorluyor. Ama ihtilaf ettik, uzlaşamadık, işte karar nisapları bu ihtilaf konularında da çözüm yolunu gösteriyor, yoksa uzlaşmayı menetmiyor. Ben, bu açıdan bakarsak... Ben en azından bu açıdan bakıyorum, takdir sizin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir cümle söylememe izin verir misiniz gitmeden.

Sayın Başkan, uzlaşma şunu gerektirir, eğer uzlaşma olacaksa: Önümüze koyarız bütün CV'leri, hukukçuların CV'lerini, O CV'lerde HSK üyeliğini kim en objektif koşullarda yapabilir; bunu tartışırız. Yani "CV'de ne var, ne kadar makalesi var, tebliği var, liyakati hangi düzeydedir?" diye çok ayrıntılı bir tartışma yapılmalı, bence de Komisyonunda yapılmalı. Benim kastettiğim o değil.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – O ayrı bir konu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Benim kastettiğim şu: A partisi, B partisi, C partisinden üyesi, tarafı, avukatı, bağlılığı, işte vesairesi sebebiyle kontenjandır. Yani sizin söylediğiniz, Anayasa şunu diyor: "Liyakati değerlendirirken birbirinize yaklaşabilirsiniz." Hani üçte 2 çoğunluk arıyor, değil mi? Üçte 2 çoğunlukta yani öyle bir hukukçu seçeceğiz ki biz de "evet" diyeceğiz, siz de "evet" diyeceksiniz; tarafsızlığına ve bağımsızlığına gölge düşürmeyecek.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – İşte onun için uzlaşma.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama hepimiz gayet iyi biliyoruz ki o CV'lerde hangi ismin -ben kişisel haklara ve verilere saygı gereği açıklamıyorum, hepsini biliyorum, önümde; A partisinden şu isim, B partisinden şu isim- nasıl yapıldığını gayet iyi biliyorum. Keşke sizin dediğiniz gibi olsaydı yani o liyakati tartışabilseydik; öyle bir durum yok Başkan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ - Peki, teşekkür ediyorum.

Zeynel Bey, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, biz, daha önceki toplantılarda da ifade ettiğimiz üzere, mevcut Hâkimler ve Savcılar Kurulunun oluşumunu Anayasa’da yer aldığı şekilde esasen doğru bulmuyoruz. Yani yargı bağımsızlığı açısından, yargının, hâkim ve savcılarının daha bağımsız, daha özgür hareket edebilmesi açısından siyasetin etkisinin çok daha az olması gerektiğini düşünüyoruz dolayısıyla siyasi parti genel başkanlarının Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye belirlemesi esasında çok doğru bir yaklaşım değil. Bununla birlikte, mevcut Anayasa’nın -daha iyisi yapılarına kadar uygulamada olduğu için burada-pratikte daha kapsayıcı... En azından Türkiye’deki bütün siyasi partilerin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilerin bir noktada uzlaşarak Kurula üye seçimini bu anlamda destekledik. Geçen sefer bu çerçevede bir mutabakata varıldı partiler arasında ve bugünkü işlemi de bu mutabakatın devamı niteliğinde bir işlem olarak görüyoruz, burada da bir problem görmüyoruz.

Bununla birlikte, yine alt komisyon oluşturulması taraftarıyız. Alt komisyonda isimlere dikkatlice bakılması, geçmişinin araştırılması ve sonuçta bir mutabakat devamında işlem de olsa buradan seçilecek kişinin geçmiş faaliyetleri, hukukçuluğu, yetkinliğinin değerlendirilmesinde yarar görüyoruz. Buralarla ilgili düşüncemiz bu.

Ancak, şimdi, Sayın Başkan, biz çok daha yeni bir zaman diliminde bu Kurulun oluşumunda üye seçtik ve bir istifa işlemi gerçekleştirildi. İstifa işlemine “Tek taraflı bir işlemdir.” deyip geçebilir miyiz? Bunun, bu Kurul açısından böyle değerlendirilmemesi lazım çünkü daha evvel de Hâkim ve Savcılar Kurulunda görev yapmış, şimdi tekrardan görev için buradan, Kuruldan yetki almış, üzerinden kısa bir zaman geçmiş, istifa etmiş ve basında çıkan haberler, çeşitli köşe yazılarında “Acaba ne olmuş?” diye burada Kurul üyelerinin okuduğu, anlamaya çalıştığı bir şey oldu. Dolayısıyla gerçekten bu istifanın nedeni ne? Bence burada bu bilginin de verilmesi taraftarıyım. Burada o isme oy veren, o ismi burada önerenler açısından da Kurul üyelerine karşı bir sorumluluk olarak görüyorum. Dolayısıyla, bu konuda aydınlatılmamız gerektiğini düşünüyorum, onun dışında da mutabakatın devamında bir işlem olarak gördüğümüzü tekrar ifade edeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli üyeler, hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Başkan, ilk toplantımızı nisan ayında yapmıştık, aradan yaklaşık altı ay geçti, bir şey oldu, hiçbirimizin beklemediği bir istifa. Biraz önce belirtildiği gibi, kamuoyunda hiçbirimizin hoşuna gitmeyecek haberler çıktı; olan bu, hiçbirimiz beklemiyorduk bunu. Olmayan ise, ben Anayasa madde 159’un gereklerini sürekli hatırlattıkça, her aday için 1 oy komisyonda, Genel Kurul aşamasında ise her üye için 1 oy. Bu madde metninden çıkan sonuç ayrıntılı raporda var. “Tüzük değişikliği yapalım, dolayısıyla bunları Tüzük’e derçedelim, bundan böyle seçimlerde bir sorun olmaz.” biçiminde vaadiniz olmuştu; hem sözlü olarak hem de tutanaklara geçti. Olmayan ise bu yani bu konuda altı ayda hiçbir adım atılmadı ve öyle anlaşıyor ki kırk ay geçti, çok az kaldı ve çoğu gitti azı kaldı yani üçte 1 kadar süremiz var ve herhangi bir biçimde Tüzük değişikliği yapılmayacak. Anayasa Komisyonumuz da 100’ü aşkın gündem maddesine karşın toplanmayacak ve bu şekilde geçecek. Demek ki yapılmayan bu ama olan, çok nahoş bir biçimde kamuoyuna yansıyan bir istifa konusu.

Şimdi, bu konu üzerinde ciddiyetle düşünmemiz gerekiyor çünkü madde 159 sofistike bir madde yani becerikli bir biçimde yazılmamış, kötü yazılmış bir madde ama biz olumlu yönüyle bakacağız. Yasa koyucu abesle iştigal etmediğine göre, anayasa koyucu haydi haydi abesle iştigal etmez. Bu bakımdan, 159'un amacı, belirtildiği üzere "Hâkimler ve Savcılar Kuruluna daha nitelikli üye nasıl bulunur, nasıl ulaşılır?" amacıyla yazılmış ve iki aşamalı çoğunluk öngörülmüş; üçte 2, beşte 3 olmak üzere.

Şimdi, bu çerçevede partiler arası şu ya da bu biçimde uzlaşmadan bağımsız olarak şu açık: Yani biz burada, nisan ve mayıs aylarında, seçim yapıyor görüntüsü altında seçim yapmadık. Yani seçimin asgari biçimsel kurallarına bile uyulmadı yani burada biz 21 kez -7 üye x 3=21 aday- oylama yapmadık Genel Kurulda da 7 kez oylama yapılmadı.

Şimdi, tabii ki bu eksiklik aslında bizi belki buraya getirdi denmese de bundan böyle neler olacağı konusunda ister istemez soru işaretleri yaratıyor. Alt komisyon üyeleri, şu anda sağında oturan Sayın Gök gayet ayrıntılı bir rapor hazırladı, diğer üyeler de hazırlamışlardı ve alt komisyonun raporu oldukça önemliydi, hani üyelerin niteliklerine göre sıralama ama en azından alt komisyonun eleddiği üyeler çıkarılırsa aday olabilecek üyeleri görme şansımız, tanıma olanağımız hiçbir biçimde olmadı. Hatta, Genel Kurula önerdiğimiz üyeleri tanıma olanağımız da olmadı. Örneğin, bir Yargıtay üyesi neden Yargıtay üyeliğinden ayrılır da Hâkimler ve Savcılar Kuruluna aday olur? Üniversitede bir ana bilim dalı başkanı neden oradan ayrılır da Hâkimler ve Savcılar Kuruluna aday olur, ne yapmak istiyor orada? Birçok Avrupa devletinde olduğu gibi, en azından adaylar belirlendikten sonra bunların bilinmesi adayların niyeti, adayların yapacağı iş, adayların gelecekteki eğilimi açısından önemlidir. Yani bizim seçmemiz, sadece oy kullanmamız anlamına gelmiyor. Bu bakımdan, bu konu ciddi bir konu. Benim önerim, en azından, bu aşamada, bu 159'un iki aşamalı seçiminde öngörülen lafzi koşuluna uyalım yani 3 aday için ayrı ayrı 3 seçim yapalım ama ondan önce yine benzer bir biçimde bir alt komisyon kuralım ve alt komisyonun raporlarını burada tartışalım, dikkate alalım ki hani geçen sefer nisan ve mayıs aylarında yaptığımız hatayı yinelemeyelim. Örneğin; altı ay sonra bir başka üye istifa ettiği zaman -bilmiyoruz neden istifa ettiğini, tabii, hukukçu olarak da basın haberlerine dayanarak spekülasyon yapmak haksızlık olur- o zaman biz yeniden bunun için birkaç ay sonra toplanacak mıyız toplanmayacak mıyız, bilelim.

Sonuç olarak, somut önerim: Bir, alt komisyon kuralım, alt komisyonun raporunu gerçekten değerlendirelim.

İki, 159'un sözüne uygun olarak seçim yapalım.

Üç, Tüzük için girişimde bulunmanız önemlidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Çok teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Bekir Bozdağ'ın, avukatlar arasında başvurusu olan Arzu Sonsuz'un sağlık sebebiyle adaylığından çekildiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Şimdi, başka söz alan olmadığına göre 1 dilekçe, 1 de önerge var. Önce dilekçeyi okutup işleme alacağım, sonra da önergeyi okutup işleme alacağım.

Dilekçeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından avukatlar arasında olmak üzere, Hakimler ve Savcılar Kurulu üyeliği seçimine 02/11/2021 tarih ve 904858 evrak kaydıyla yaptığım başvurudan sağlık sebepleri nedeniyle feragat ediyorum.

İşbu feragat dilekçemin kabulünü talep ederim.

8/11/2021

Arzu Sonsuz

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Evet, Arzu Hanım sağlık nedenleriyle aday adaylığından çekildiğini ifade ettiler. Zaten dilekçesi ortada, o yüzden ismi aday adayları arasından çıkarılmıştır.

IV.- ALT KOMİSYON

1.-Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçimiyle ilgili olarak alt komisyon kurulması

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Şimdi gelen önergeyi okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Başkanlığına

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesine göre Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçimiyle ilgili olarak,

Bir: 5 kişiden oluşan bir alt komisyon kurulmasını,

İki: Kurulacak alt komisyonun çalışmalarında tam tutanak tutulmasını; ihtiyaç duyulması hâlinde çalışma konusuyla ilgili olarak, Karma Komisyon adına yazışma yapabilmeye yetkili kılınmasını; aday adaylarının ilan duyurusunda ve mevzuatta öngörülen başvuru şartlarını taşıyıp taşımadıklarının tespit edilmesi ve seçim evrakının hazırlanması,

Üç: Alt komisyon raporunun 15 Kasım 2021 saat 12.00'ye kadar Karma Komisyon Başkanlığına sunulması için süre verilmesini arzu ve teklif ederiz.

Zeynep Gül Yılmaz

Ali Özkaya

İsmail Bilen

Mersin

Afyonkarahisar

Manisa

Emine Zeybek

Yusuf Beyazıt

Kocaeli

Tokat

Gerekçe:

Bu önergeyle, boşalan 1 HSK üyeliği için başvuran aday adaylarından başvuru ve seçime katılabilme şartlarını taşıyan aday adaylarının tespit edilmesi ve seçim evrakının hazırlanmasının sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergemiz Komisyona katılan üyelerimizin oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Şimdi daha önce 5 kişilik bir komisyon kurmuştuk, uygun görürseniz yine 5 kişilik...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Oy çokluğuyla.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Oy çokluğuyla mı? Katılanların oy birliğiyle dedim. Katılanların dedim ben.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sayın Başkan, herkes olumlu oy vermedi ki, herkes el kaldırmadı ki.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Alt komisyon kurulması oy birliğiyle alınan bir karar olduğu için.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Ben usulen dedim.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Peki Alpay Bey.

O zaman 5 kişilik bir alt komisyon daha önce de kurmuştuk, yeniden bir 5 kişilik bir alt komisyon kuracağız. Partilere dağılımı 3, 1, 1 oluyor; 3 AK PARTİ, 1 Cumhuriyet Halk Partisi, 1 de Halkların Demokratik Partisine üye düşüyor.

Üyeleri partiler kendileri önerirlerse... HDP katılmasa bile onlara düştüğü için oraya vermemiz gerekiyor İç Tüzük gereği, katılmayabilir toplantıya.

Peki, o zaman Cumhuriyet Halk Partisinden hangi arkadaşımızı öneriyorlar? Levent Gök geçen sefer katılmıştı, tecrübeli birisi Levent Bey.

Evet, AK PARTİ Grubundan Emine Zeybek Hanımefendi, Mustafa Arslan Beyefendi, Oğuzhan Kaya.

HDP Grubundan kura çekeceğiz; isimleri getirin, kura çekeceğiz.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Buyurun Başkanım.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, şimdi, takvime baktım, bugün perşembe, belirlediğiniz tarih pazartesi günü.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Yok, görüşme gününü salı yapacağız, Salı 15.00; rapor için pazartesi...

LEVENT GÖK (Ankara) – Ben de onu diyorum zaten, onu bir gün sonrasına alalım çünkü bugün perşembe zaten, yarın Cuma, yoğun...

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Salı sabah verimiz.

Ama şimdi şöyle: Biz bunu dağıtacağız, bir de süresi var otuz gün, Genel Kurul seçim sürecini de hesap etmemiz lazım.

LEVENT GÖK (Ankara) – Alt Komisyon pazartesi bir toplansın.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – O zaman pazartesi günü akşam verin, 17.00’de verin, biz yine salı da toplanalım.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, bakın, madem adımı söylediniz “tecrübeli” diye, tecrübelerime dayanarak söylüyorum, bazen tamamlanması gereken evraklar çıkıyor. Arkadaşlarıma teşekkür ederim, çok liyakatli arkadaşlarımız, çok çalışıyorlar. Bir gün atalım ki... O gün biz evrakları yetiştirene kadar akla kararı seçtik. Salı günü dersiniz rahat ederiz ama pazartesi hem görüşmeyi yap hem de raporu yaz; ben biliyorum, sıkıntılar çıkıyor, tecrübeme güvenerek söylüyorum. Bunu salı gününe verirsiniz daha iyi olur.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – Peki, Feti Bey ne diyorsunuz?

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Doğrudur efendim, tamam.

BAŞKAN BEKİR BOZDAĞ – AK PARTİ Grubu?

Peki, o zaman, Komisyona verilecek, önergedeki sürenin -15 Kasım değil de- 16 Kasım olarak değiştirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, o zaman 16 Kasım saat 12.00’ye kadar süre vermiş olduk.

Evet, kura çekeceğim gelmedi mi daha?

Evet, HDP’den de Abdullah Koç, Ağrı Milletvekili.

O zaman Komisyon üyelerimize hayırlı olsun.

Salı günü 12.00’de raporu sunacaklar. Bugün burada kalıp başkan ve diğer kurul üyelerini belirlemeleri gerekiyor.

Çarşamba günü de sabahleyin grupların olma ihtimali göz önünde tutularak eğer uygun görülürse saat 15.00’te toplanalım.

Çarşamba 15.00’te toplanmak üzere Komisyonu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 11.46

